

Utbildningsnämnden
Sammanträdesdatum 2017-10-11

§ 104 Motion (V) – Kommunens ansvar för ensamkommande barn

Dnr: 17UN148

Delges: Kommunstyrelsens diarium

Beslut

Utbildningsnämnden beslutar att föreslå Kommunfullmäktige att hänskjuta frågan till uppdraget i Kommunplan 2018 avseende ensamkommande barn.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen har begärt yttranden från utbildningsnämnden, social-nämnden och ungdomsrådet i ärendet Motion (V) – Kommunen bör ta ansvar för ensamkommande barn till 21 år så att dessa elever kan fortsätta sin utbildning under hela asylprocessen.

I motionen yrkas att kommunen ska ta ansvar för ensamkommande till dess att de fyller 21 år så att dessa elever kan fortsätta sin utbildning under hela asylprocessen.

Utbildning Gävle följer rådande lagstiftning inom utbildningsområdet.

Om Gävle kommun skulle gå utöver skollagens reglering och anta asylsökanden mellan 18-20 år till gymnasiet skulle det kosta ca 2,5 mnkr per år utifrån nuvarande nivå.

Det finns ett uppdrag i kommunplanen avseende ensamkommande barn som

Utbildning Gävle vill hänskjuta frågan till.

Beslutsunderlag

Motion (V) – Kommunens ansvar för ensamkommande barn, yttrande över motionen från Utbildning Gävle, föreliggande tjänsteskrivelse med förslag till beslut samt barnchecklista.

Justerare	Uppdragsbestyrkande

Utbildningsnämnden

Tjänsteskrivelse – Motion (V): Kommunens ansvar för ensamkommande barn

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att föreslå Kommunfullmäktige att hänskjuta frågan till uppdraget i kommunplanen avseende ensamkommande barn.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen har begärt yttranden från utbildningsnämnden, socialnämnden och ungdomsrådet i ärendet Motion (V) – Kommunen bör ta ansvar för ensamkommande barn till 21 år så att dessa elever kan fortsätta sin utbildning under hela asylprocessen.

I motionen yrkas att kommunen ska ta ansvar för ensamkommande till dess att de fyller 21 år så att dessa elever kan fortsätta sin utbildning under hela asylprocessen.

Utbildning Gävle följer rådande lagstiftning inom utbildningsområdet. Om Gävle kommun skulle gå utöver skollagens reglering och anta asylsökanden mellan 18-20 år till gymnasiet skulle det kosta ca 2,5 mnkr per år utifrån nuvarande nivå.

Det finns ett uppdrag i kommunplanen avseende ensamkommande barn som Utbildning Gävle vill hänskjuta frågan till.

Beslutsunderlag

Motion (V) – Kommunens ansvar för ensamkommande barn, yttrande över motionen från Utbildning Gävle, föreliggande tjänsteskrivelse med förslag till beslut samt barnchecklista.

Expedieras till

Kommunstyrelsens diarium

Yttrande

Dnr 17UN148
2017-09-22
Handläggare: Susanne Haga

Utbildningsnämnden

Yttrande över motion (V) - Kommunen bör ta ansvar för ensamkommande barn till 21 år så att dessa elever kan fortsätta sin utbildning under hela asylprocessen

Inledning

Kommunstyrelsen har begärt yttranden från utbildningsnämnden, socialnämnden och ungdomsrådet i ärendet Motion (V) – Kommunen bör ta ansvar för ensamkommande barn till 21 år så att dessa elever kan fortsätta sin utbildning under hela asylprocessen. Ärendet har diarienummer 17KS145.

I motionen yrkas:

Att kommunen ska ta ansvar för ensamkommande till dess att de fyller 21 år så att dessa elever kan fortsätta sin utbildning under hela asylprocessen.

Bakgrund

Ett ensamkommande barn är en person under 18 år som vid ankomsten till Sverige är skilt från båda sina föräldrar eller någon annan vuxen person som trätt i föräldrarnas ställe. Barnet kan även i ett senare skede anses som ensamkommande, om det då står utan någon ställföreträdare.¹

Migrationsverket har det övergripande ansvaret för mottagande av ensamkommande barn. Kommunen ansvarar för det praktiska mottagandet. När ett ensamkommande barn anländer till Sverige och söker asyl erbjuds barnet i enlighet med socialtjänstlagen ett tillfälligt boende i den kommun där barnet ger sig till känna, den så kallade ankomstkommunen.

¹ Lag om mottagande av asylsökande m fl 1 b §

När Migrationsverket tagit emot barnets asylansökan anvisas barnet en kommun. Denna kommuns socialtjänst ansvarar för att utreda och tillgodose barnets behov av bland annat boende. Asylsökande barn har rätt att gå i skola och förskola, men har inte skolplikt.²

Om barnet får avslag på sin ansökan om uppehållstillstånd kvarstår kommunens ansvar för boende och andra insatser tills barnet lämnar landet. Även rätten till skolgång samt vistelse i förskola kvarstår.

Asylsökande ungdomar har rätt till gymnasieutbildning om denna påbörjats innan individen fyllt 18 år.³ En asylsökande elev som har påbörjat ett introduktionsprogram och uppnår behörighet till ett nationellt program efter 18 års ålder har endast rätt att påbörja detta om han eller hon fått uppehållstillstånd och därmed ska vara folkbokförd i Sverige, och om utbildningen påbörjas fram till och med första kalenderhalvåret det år han eller hon fyller 20 år.

Så länge ungdomarna är asylsökande finansieras deras gymnasieutbildning av staten.

Den 1 juni 2017 trädde ny lagstiftning i kraft som kan möjliggöra för asylsökande att få ett längre uppehållstillstånd för studier på gymnasiet.

Detta innebär bland annat att asylsökande som är 17-24 år och har påbörjat en utbildning på gymnasiet kan ha möjlighet att få ett längre uppehållstillstånd för att kunna genomföra sin utbildning.

Genom denna lagstiftning har således möjligheten för ensamkommande asylsökande barn att genomföra sina studier stärkts.

Enligt skollagen har en elev som påbörjat en utbildning på ett nationellt program rätt att fullfölja sin utbildning på det påbörjade programmet även om den flyttar till en annan kommun.⁴

I den rådande lagstiftningen finns en otydlighet i skrivningen när det gäller rätten för asylsökande elever som går på introduktionsprogram att fortsätta sin utbildning vid flytt till annan kommun⁵, vilket har skapat en osäkerhet

² Skollagen 7 kap 2 § samt 29 kap 2 §

³ Skollagen 29 kap 3 §

⁴ Skollagen 16 kap 49 §

⁵ Skollagen 17 kap 15 §

kring tolkningen. Det har uppfattats som särskilt problematiskt när det gäller elever som flyttar efter att de har fyllt 18 år.

Detta kan innebära en risk för avbruten utbildning för dessa elever.

Risken för olika tolkningar av denna rätt uppmärksammades i Gymnasieutredningen.⁶ För att det inte ska råda osäkerhet kring tolkningen avses skollagen förtydligas och regeringen överlämnade i april en remiss till Lagrådet innehållande förslag till ändring i skollagen i form av förtydligande avseende en elevs rätt att fullfölja introduktionsprogram efter flytt till en annan kommun. Rätten avser så väl det påbörjade introduktionsprogrammet som ett annat introduktionsprogram. Denna lag om ändring i skollagen beslutades den 21 september och kommer att träda i kraft den 1 november 2017. Det innebär att rätten för en elev att fullfölja introduktionsprogram vid flytt till annan kommun tydliggörs.

Yttrande från Utbildning Gävle

Utbildning Gävle anser att det är viktigt att ge asylsökande ensamkommande barn så goda förutsättningar som möjligt att genomgå sin utbildning under hela asylprocessen, och fortsättningsvis vid beviljat uppehållstillstånd.

Utbildning Gävle har sökt och erhållit projektmedel från delegationen för unga till arbete (Dua) för att göra en satsning på nyanlända unga, genom att skapa en organisation som spänner över flera skolformer där individen sätts i centrum. I projektet samverkar Utbildning Gävle med flera aktörer kring nyanlända unga i åldern 16-24 år som befinner sig i någon av kommunens eller arbetsförmedlingens verksamheter. Eleven befinner sig i en organisation under hela studietiden och man utgår från individens kunskapsnivå och behov. Eleverna får coachning och vägledning och man utgår från en individuellt anpassad studieplan. Projektet avses permanentas när projekttiden löpt ut.

Lagstiftning som trädde i kraft den 1 juni innebär att ensamkommande asylsökande barns rätt att genomföra sina studier stärkts, genom möjlighet till längre uppehållstillstånd. Vidare kommer förtydligandet i skollagen som träder i kraft den 1 november att tydliggöra rätten att fullfölja introduktionsprogram efter

⁶ SOU 2016:77 En gymnasieutbildning för alla – åtgärder för att alla unga ska påbörja och fullfölja en gymnasieutbildning

flytt till annan kommun. Detta är relevant när det gäller att säkerställa fortsatt skolgång för ensamkommande som i nuläget går i skolan i Gävle kommun men flyttar till annan kommun. För elever som flyttar in till Gävle kommun under pågående skolgång på introduktionsprogram tillämpas redan nu lagen enligt dess intention.

När det gäller elever som påbörjat sina studier på en kommunal gymnasieskola i Gävle och som skrivs upp i ålder behöver de inte lämna sina påbörjade studier utan får fullfölja sin utbildning.

Ekonomiska konsekvenser

Om Gävle kommun skulle gå utöver Skollagens reglering och anta asylsökanden som fyllt 18 år till gymnasiet skulle ingen ersättning för dessa individer utgå från Migrationsverket.

Beräknad omfattning på uppskattat antal individer rör sig om ungefär 20-30 per år. Detta är en uppskattning utifrån det rådande världsläget, siffran beror givetvis på antal flyktingar i detta åldersspann som kommer att komma till Sverige framåt i tiden, och hur många av dessa som kommer till Gävle kommun.

Om Gävle kommun antar asylsökanden över 18 år till gymnasiestudier och andra kommuner agerar enligt Skollagen och inte gör det, så är en trolig konsekvens att fler asylsökanden över 18 år kommer att söka sig till Gävle med anledning av detta. Det innebär då att antalet individer kommer att öka.

Den troliga sökbilden för denna grupp torde vara att 90% skulle vara aktuella för språkintröduktion, 5% för yrkesintröduktion och 5% för preparandutbildning. Utifrån programpengen skulle 30 elever motsvara en kostnad om ca 2,5 mnkr per år.

Uppdrag i kommunplan

Den frågeställning som tas upp i motionen finns som ett uppdrag till socialnämnden i kommunplanen för 2018, där socialnämnden ges i uppdrag att tillsammans med övriga nämnder och bolag möjliggöra för att ensamkommande barn som under asylprocessen hunnit fylla 18 år och studerar får bo kvar i

kommunen och fullfölja sina studier. Det kommer därför att utredas vidare för slutligt ställningstagande av kommunstyrelsen.

Slutsats

Att Utbildning Gävle följer nuvarande lagstiftning.

Att om Gävle kommun skulle gå utöver skollagens reglering och anta asylsökanden mellan 18-20 år till gymnasiet skulle det kosta ca 2,5 mnkr per år utifrån nuvarande nivå.

Att det finns ett uppdrag i kommunplanen avseende ensamkommande barn som Utbildning Gävle vill hänskjuta frågan till.

Tomas Hartikainen
Förvaltningschef
Utbildning Gävle

BARNCHECKLISTA

Dnr 308803
2017-10-03

Titel: Motion (V) - Kommunen bör ta ansvar för utbildning för ensamkommande barn till 21 år så att dessa elever kan fortsätta sin utbildning under hela asylprocessen

Handläggare: Susanne Haga
Ansvarig nämnd: Utbildningsnämnden

Barnchecklista

Varje beslut som berör barn och ungdomar ska föregås av en bedömning om barns rättigheter tillvaratagits i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter. Barnchecklistan ska upprättas vid beredning av ärenden till nämnd och styrelse och ska bifogas ärendet som en bilaga.

Kommer beslutet på ett direkt eller indirekt sätt att beröra barn/ungdomar?

Ja Nej

Motivera svaret:

Ärendet handlar om ungdomar.

Innebär beslutet att barns och ungdomars bästa sätts i främsta rummet?

Ja Nej

Motivera svaret:

Utbildning Gävle menar att frågan behöver ses över mer ingående innan beslut fattas.

Har barn och ungdomar fått uttrycka sin mening?

Ja Nej

Motivera svaret:

Det har inte bedömts ligga inom ramen för detta ärende.

Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar i behov av särskilt stöd?

Ja Nej

Motivera svaret:

Inte specifikt, dock beaktas alltid denna aspekt.